

రాజేంద్రకుమార్ సమర్పించు ఆదిత్యచిత్ర

కుమమలంతాబిక్కలే

డా. సరి నారాయణరావు

తత్వమనోకలర్

నిర్మాతలు: డుడ్డు పెంకటేశ్వరరావు, వి.మహేష్
ప్రెస్ బిల్డింగ్

ఆదిత్య చిత్ర

మనుషులంతా ఒక్కటే

నటీనటువర్గం

నటరత్న పద్మశ్రీ యన్. టి. రామారావు

జమున మంజుల

సత్యనారాయణ కొమ్మినేని శేషగిరిరావు

అల్లు రామలింగయ్య రమాప్రభ

వాగ్దేవి కాకరాల

అతిథి నటులు

మహేష్ రాజశ్రీ

విడుదల : ఆంధ్ర - శ్రీ ఫిలింస్ ; సీడెడ్ - జయలక్ష్మి పిక్చర్స్;
నైజాం - సౌజన్యఫిలింస్, మైసూర్ - సంతోష్ పిక్చర్స్;
ఒరిస్సా & నార్త్ - శారదా ఎంటర్ ప్రైజెస్.

వెల : పేసలు

ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే

యుగయుగాలుగా మంచికీ చెడుకూ పోరాటం జరుగుతూనే వుండి. మంచి గెలుస్తూనే ఓడిపోతుంది. ఓడిపోతూనే గెలుస్తుంది. ఏది ఏమయినా అంతిమ విజయం తనదేనన్న గుండెనిబ్బరంతో యింతవరకు మంచి యీ ప్రపంచంలో బ్రతుకుతోంది.

ఆ ప్రపంచానికి ప్రతినిధి రంగపురి. ప్రపంచంలోని అహంకారానికి, క్రూరత్వానికి ప్రతినిధి రంగపురి రాజమహల్. అమాయకత్వానికి, బానిసత్వానికి ప్రతినిధులు ఆ వూరి ప్రజలు. ఈ రెండుతరగతుల మధ్య వారధిలా మంచికి ప్రతినిధిలా నిలిచాడు ఒక వ్యక్తి - అహంకారానికి ఎదురు తిరిగాడు, అన్యాయానికి ఆహూతి అయ్యాడు - కాని మంచికి చావులేదు, ఓటమీ లేదు. వారసత్వంగా పుడుతూనే వుంటుంది.

ఒక్క మాట మాత్రం నిజం : 'మంచి గుండె' మండేవరకే అహంకారం ఆటలు సాగుతాయి. 'మంచి గుండె' మండిందో ఆ అగ్నిశిఖలలో రంగపురి రాజమహలే

కాదు మహా సామ్రాజ్యాలే మట్టిలో కలిసి పోతాయి.... అనే నిజాన్ని చెప్పి, ఈ ప్రపంచంలో 'మనుషులంతా ఒక్కటే' నని ఒకే కుటుంబం అని నిరూపించిన, మానవత్వపు గెలుపే ఈ చిత్రకథ.

ఈ సమస్యకు సజీవ రూపం వెండితెరపై చూడండి !

గీతావళి 1

రాచరికాలు మనుషుల్ని వేటాడితే. వారి ముద్దుబిడ్డలు జంతువుల్ని అయినా వేటాడాలిగా, అందాలు ఆనందాలు మధ్య పెరిగిన ఆ వారసులకు అనుభవించడం తప్ప వేరే పనేముంది, జాన్యతేముంది, అందుకే రాజేంద్ర అంటాడు.

రాజేంద్ర : అనుభవించు రాజా ! అనుభవించు రాజా !

పుట్టింది పెరిగింది

ఎందుకూ అందుకే

అనుభవించు రాజా ! అనుభవించు రాజా !

మనం కో అంటే కొండలే ఓహో అంటాయి

మనం రమ్మంటే మబ్బులే దిగిదిగి వస్తాయి

మన అలికికి వింటే పులులైనా హడలిపోతాయి

మన పేరంటేనే ఏ తలలైనా సలాము చేస్తాయి

హా ! గులాములవుతాయి

॥అనుభవించు॥

వీడ్చేవాళ్ళను నమ్మకు, నవ్వేవాళ్ళను ఆపకు

ఎవడేమన్నా ఏదేమయినా పట్టిన పట్టు విడవకూ

వున్నవాళ్ళమే లేకుంటే లేనివాళ్ళకు దిక్కేది

పెట్టి పుట్టిన వాళ్ళకే ఈ దర్జాన్నీ దక్కేది

అందుకే మనం అనుభవించేది

॥ అనుభవించు॥

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి

పాడినది : ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం

గీతావళి 2

రాధ రాజేంద్రలోని మానవత్వం మేల్కొలిపింది. తమ నిరంకుశపు జీవితం అర్థం చేసుకున్న రాజేంద్ర, తండ్రిని ఎదిరించి అంతులేని ఆస్తిని, అంతస్తుని కాదని ఇల్లు విడిచి పేదలకు అండగా నిలవాలని బయలుదేరాడు. ఈ ఊహించని సంఘటన మాసి ప్రకృతి సృష్టి రహస్యాన్ని కోటి గొంతులతో ఆలపించింది.

రాముడు అడవుల పాలయినా !

పాండవులు పరాయిపంచల పాలయినా !

మహనీయు లెందరో మట్టి పాలయినా !

కాలం కాదు ! కర్మా కాదు !

విధివ్రాసిన వ్రాత కానే కాదు

మనిషే మనిషికి ద్రోహం చేశాడు

అది విధినై తిన తానేవ్రాశాడు

నేలా నీరు గాలి వెలుగు, దేవుడు సృష్టించాడు

నాదీ నీదను స్వార్థం శాస్త్రం మనిషే కల్పించాడు

చేతి కందినది నోటికందని చిక్కులు కలి

గించాడు

ఆశ నిరాశల అడక తైరలో తానే నలుగుతు

వున్నాడు

॥కాలంకాదు॥

అందరు చేరేదొక చోటైనా, దారులువేరే

వేశాడు

ఎక్కడ పాపం ఎదురానో అని తప్పించుకు

తిరిగాడు

నీదనుచూసి భయపడువాడు చీకటిలోనే

వుంటాడు

వెలుగునుకోరి వెతికేవాడు అలసిపోడువినాడు

ఆహుతి అయినా అవుతాడు

॥కాలంకాదు॥

రచన : ఆత్మేయ

పాడినది : యస్. పి. బలసుబ్రహ్మణ్యం

గీ తా వ లి 3

చలమయ్యకు ముత్యాలంటే ప్రాణం. ప్రపంచంలోని అందమంతా ఆమె అంటాడు. అందుకే ఆమెను తన చిన్నింటి రాణిగా పట్టంగట్టాడు. గాడిద వాహనాల మీద, రాచమందిర స్వప్నలోకంలో విహరిస్తూ ఆ లేటు ప్రేమజంట.

చల : ముత్యాలు వస్తావా! అడిగింది యిస్తావా !
ఊర్వశిలా యిటురావే వయారీ !

ముత్యా : చలమయ్య వస్తాను. ఆపై న చూస్తాను
తొందరిపడితే లాభం లేదయో

చల : నీ జారుపైట వూరిస్తు వుందీ
నీ కొంటె చూపు కొరికేస్తు వుందీ
కన్నా కన్నా ఎపుడో కలిసిందీ

ముత్యా : ఏందయ్యగోల సిగ్గేమి లేదా
వూరోళ్ళు వింటే ఎగతాళిగాదా
నిన్నూ నన్నూ చూస్తే నామరదా

। ముత్యాలు॥

చల : పరిమినెంటుగాను నిన్ను
చేసుకొంటాను
వున్నదంత యిచ్చేసి నిన్ను
చూసుకొంటాను
ఇంటా బయటా పట్టు
కొనుంటాను

ముత్యా : ఏరుదాటిపోయాక తెప్ప
తగల ఏస్తేను
ఊరంతా తెలిసాక వదలి
ఎట్టి పోతేను
బండకేసి నిను బాదేస్తా
నయ్యో

రేవులోన నిను
ముంచేస్తానయ్యో ॥ ముత్యాలు॥

రచన : కొసరాజు

పాడినది : ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం
పి. సుశీల

వలనాటి వ్యూహం బలచంద్రుని బలిగొంటే. పద్మవ్యూహం వీరాభిమన్యుని పొట్టన పెట్టుకొంది సర్వారాయుడు పన్నిన వ్యూహం అతని కొడుకునే హత మాత్పింది. రాధ, రాజేంద్ర కలయికను సహించలేని సర్వారాయుడు, వారిని వేరు చేయడానికి వ్యూహం పన్నాడు....

వచనం : పాండవ వీరులు లేని తరుణం పసిగట్టి
కౌరవులు పద్మవ్యూహం పన్నగా
మహాగ్రమూర్తియై ఉదగ్రస్ఫూర్తియై
ఆ పద్మవ్యూహాన్ని చేదించాలని
ఆ వీరాభిమన్యుడు ఎలా విక్రమించా
డయ్య అంటే :

పాట : కవచము తొడిగి. దక్షిణ కరమున
ఖడ్గంబందుకొని ||తం||

కదనశీలియై, వీరకుంకుమం - నుదుటను
దిద్దుకొని ||తం||

త్రేతాగ్నిలు ఒకేజ్వాలగా తీండ్రించెననగా
సప్తసముద్రాల్ మానవాకృతిని సాగి
వచ్చెననగా ||తం||

వ్యూహంబును చేదించగా
ద్రోహంబును నిర్జించగా,
దౌర్జన్యం ఒరికట్టగా,
ధర్మంబును, నిలబెట్టగా,
దధిక్కతోం, రథమును అధిరోహించాడా
రణరంగమునకు వురికించాడా

||బలాది||

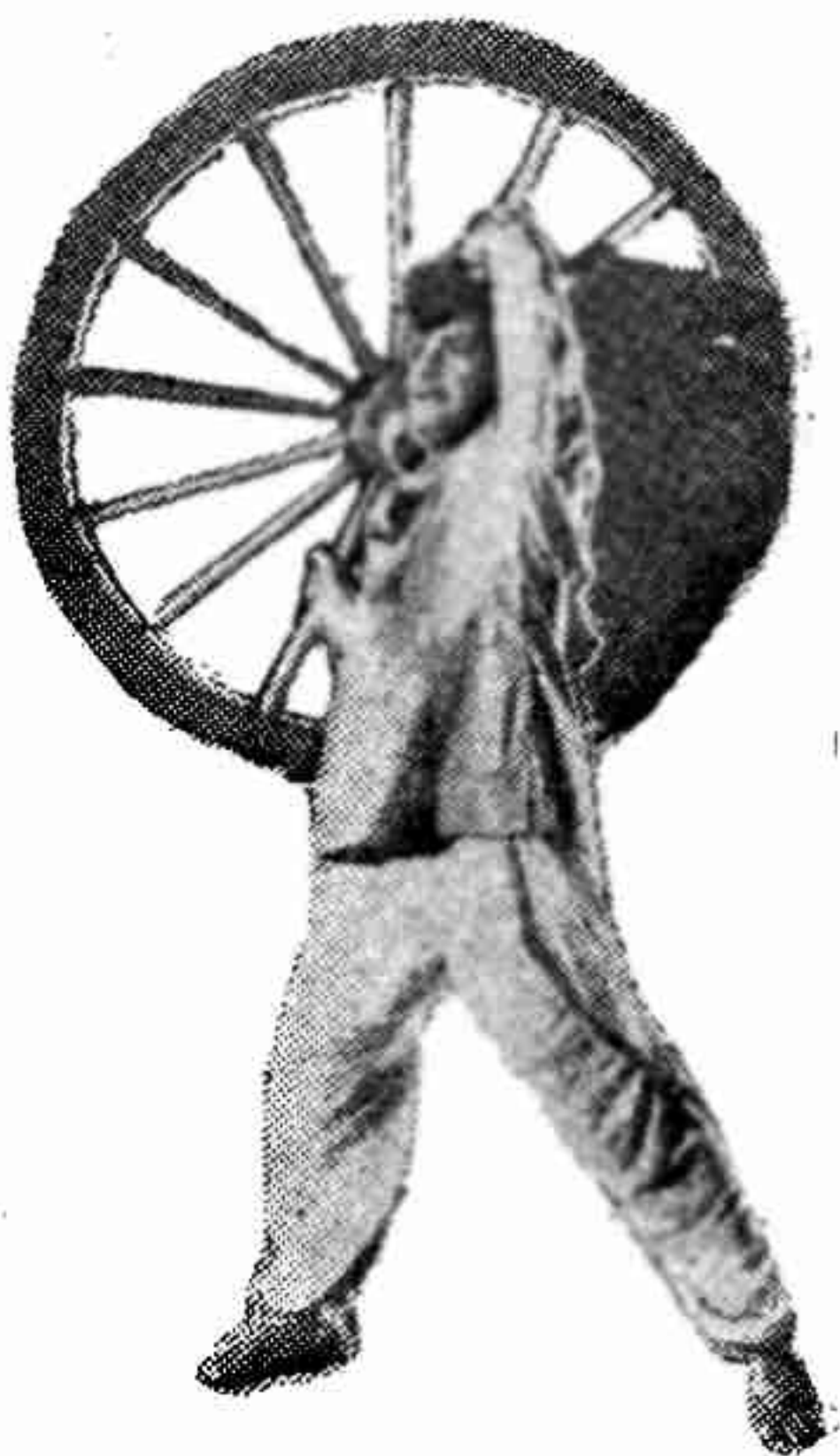
వచనం : అప్పుడు

పాట : అవంక నీచుదొక్కడు, ఈవంక దుష్టుదొక్కడు
నక్కవోలె నక్కెనొక్కడూ. నాగువోలె పాకెనొక్కడు
విషపుచూపు చూపెనొక్కడూ, వెకిలినవ్వు నవ్వెనొక్కడు

చాటు నుండి వస్తున్నా, మాటునుండి రేస్తున్న
 కట్టకట్టు కొస్తున్నా, కాటువేయజూస్తున్న,
 సింగంలా ముందుకు పోతున్నాడోయ్,
 తరంగంలా పొంగిపొరలు తున్నాడోయ్.

వచనం : దావాగ్నిలా ప్రజ్వరిల్లే
 అభిమన్యుని
 అవక్ర, పరాక్రమానికి
 తట్టుకోలేని
 ముష్కరులు, ముచ్చులు.
 ధూర్తులు

ఒక్కపెట్టువ
 చుట్టముట్టి, అక్రమ
 యుద్ధానికి తలపెట్టి
 పాట : గుర్రాలను తెగటార్చె
 నొక్కడు,
 వగ్గాలను తెంచేసె నొక్కడు
 రథచక్రాను
 కూలెనొక్కడు
 రథిని విరథిగా చేసెనొక్కడు
 వజ్రకవచమును
 చీలెనొక్కడు
 విచ్చుకత్తిని విరిచెనొక్కడు
 ఒక్కని పైకి యిందరు
 దూకిరిదెక్కడి
 న్యాయమురా ||శంవానా||

వచనక : యిక్కడ అభిమన్యుడు నిస్సహాయ స్థితిలోవుండగా, అక్కడ నిండు
 చూలాలు ఉత్తర ఉలిక్కిపడిలేచి, ప్రాణేశ్వరుని తలచి, కీడుశంకించి

పాట : ఒక్కడేగె నా ప్రాణనాథుడు వ్యాహము చీల్చుటకు
 రక్కసి మూకల పన్నాగాలకు చిక్కువడెనో ఏమో
 ఖుషులోన పెరిగే శిశువు కదలినట్టు తోచె
 నుదుట నున్న కుంకుమ తిలకం చెదరినట్టు తోచె

వచనం : యటు ఉత్తర విలపించు చుండగా, అటు
 వీరాభిమన్యుడు

పాట : కణ కణ మండే చిచ్చర పిడుగై
 తమ తమ మ్రోగె డమరుధ్వనియై
 ఫట ఫట ఫట ఫట పళ్ళు కొరికెరా
 చట చట చట చట ముందు కురికెరా
 పటా పటా పట పండ్లు , రికెరా
 చటా చటా చట ముందు కురికెరా
 తదిక్కతోం రథచక్రము

చేబట్టెనురా

గిర గిర గిర తిప్పెనురా
 కత్తులు ముక్కలు చేసెరా
 అమ్మలు పొడిపొడి చేసెరా
 ఆశ్వమ్ముల హతమార్పెరా
 చతురంగ బలమ్ముల చీల్పెరా
 రథముల బద్దలు గొట్టెరా
 సారథులను నేలకు నెట్టెరా
 తదిక్కతోం చక్రముపట్టి ఓరన్న
 ప్రగాకమించెరా వీరన్న

ఊపిరాడని శత్రుమూకకు
 ఒంటినిండా చమటపట్టి
 దిక్కుతోచక గుంపుకట్టి
 ఒక్కపెట్టున బొబ్బపెట్టి

అబ్బా ! ! !

వెన్నుపోటూ పొడిచినారయ్యో

వీరాభిమన్యుని చిత్రహింసా

చేసినారయ్యో ! వీరాభిమన్యుని చిత్రహింసా

చేసినారయ్యో !

అయ్యో ! వెన్ను విరిగినా వీరవరుడు

కన్నీరు వించలేదు, నెత్తుటి మడుగున

తేలినగాని నిట్టార్చలేదు

భార్యను తలచి పుట్టబోయే

బాబుని తలచుకొని, జరిగిన వంచన

ఎదను కల్చగా, ఒరిగి పోయినాడు

అ అ అ అ అ అ అ

కురుక్షేత్రం పరిసమాప్తం కాలేదయ్యో

ప్రతియుగంలో అదేసమరం జరుగుతుందయ్యో

నాటితో వీరాభిమన్యులు సమసిపోలేదూ

నేటికీ వారసులుగా జన్మించుతున్నారు

జన్మించ నున్నారు

వచనం : చీకటికి - వెలుగుకీ, అధర్మానికి - ధర్మానికి
దాస్యానికి - స్వాతంత్ర్యానికి, జరిగే సమరంలో
అంతిమ విజయం వెలుగుకీ, ధర్మానికి
స్వాతంత్ర్యానికే

పాట : కాళ్ళీరు ముఖ తిలకం నుంచీ
కన్యాకుమారి పారాణిదాకా
ఎగిరింది మువ్వన్నెల జెండా
ఎన్నడు వాడని ఆశలు దండా
సై సై వినరా సోదరా నవభారత చరితా.
అ జెండా పరువును నిలబెట్టే
జాతి నేతలకు జోహారు !

భరత ధాత్రివి తీర్చి దిద్దినా
 బాహుజీకి జోహారు !
 నేతాజీకి, నెహ్రూజీకి,
 శాస్త్రిజీకి, జోహారు !
 సమ సమాజ నిర్మాణంకోరే
 నవీన శక్తికి జోహారు
 నైనై వినరా సోదరా నవభారత చరితా!

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి

పాడినది : బుర్రకథ సామ్రాట్ బెనర్జీ

గీ తా వ ౪ 5

మననై వ చిన్నవాడు, అందులోనూ అందగాడు ఎదురుగా వుంటే ఆ చిన్నదానికి
 యింక కావలసిందేముంది, మరోమాటే ముంటుంది. అందుకే తన మనసులో మా
 పాటగా....

శాంతి : నిన్నే పెళ్లాడుతా, నిన్నే పెళ్ళాడుతా !

రాముడు, భీముడు

రాముని మించిన రాముడు

పిడుగు రాముడు, అగ్గిరాముడు

పైగర్ రాముడు, శభాష్ రాముడు

శాంత, రాము, వివాహబంధం

సీతారామకళ్యాణం,

యింటికి దీపం యిల్లాలే

కలిసివుంటే కలదు సుఖం
 నిస్సలాంటిమనిషి, ఎదురులేనిమనిషి
 ఆత్మబంధువే, అగ్గిబరాటా
 చిక్కడు దొరకడు, కదలడు పదలడు

॥విన్నె॥

జగదేక వీరుని మంగళసూత్రం
 ఈ ఆడబ్రతుకున కంచుకోట
 దాసిని, చరణదాసిని, భీష్మా
 కాదా ! మంగమ్మ శపథం
 దేశోద్ధారకా, కథానాయకా !
 దేవాంతకా, జయసింహా
 వీర కంకణం, నా సంకల్పం
 దాన, వీర, శూర, కర్ణా !

॥విన్నె॥

రచన: దాసరి నారాయణరావు
 పాడినది : పి సుశీల

నీ తా వ లి 6

ఎంతటి క్యూరమ్యుగమయినా కోరలుపీకి కొరడా చూపిస్తే కుక్కలా పడుంటుంది. అవమానంతో కుమిలిపోతున్న తాత సర్వారాయుణ్ణి నవ్వుతూ పరామర్శించడానికి వచ్చాడు అతని మనవడు రాము.

రాము : తాత బాగున్నావా ! ఏం తాత బాగున్నావా
కంగారు గున్నావు కంగుతింటున్నావు
ముడుచుకొనున్నావు మూలకూర్చొన్నావు ||తాత||

1 చ || మీసాలు మెలివేస్తే వేళ్ళు నొప్పెడతాయి
కప్పు, బుస్సు మనిచూస్తే కళ్ళెర బడతాయి
విసురుగ నడిచేవో కాలుజారి పడతావు
చేసినదానికి చెంపలేసుకొని

వచ్చేయి మాదారి లేకుంటే గోదారి ||తాత||

2 చ || రాముణ్ణి ఎదిరించి రావణుడేమయ్యాడు
కృష్ణుణ్ణి అదిరించి కంసుడు ఏమయ్యాడు
నీ కంటే గొప్పోళ్ళు నీళ్ళుగారి పోయారు
నీకున్న పరువెంత నీకున్న బలమెంత
మా దండు కదిలిందా నీపని గోవిందా! ||తాత||

3 చ || నా అంతుచూసానని
రంకెలు వేళావే
వూరంత నాదేనని
విశ్రవీగి పోయావే
వచ్చాను మొనగాణ్ణి,
వరసకు మనవడ్చి
తాతకు దగ్గులు నేర్పే
దాకా నిదురపోను
విన్నోడిలిపోను

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి
పాడినది : ఎన్. పి. బాల
సుబ్రహ్మణ్యం

గీతావళి 7

రైతు లేనిదే రాజ్యంలేదు, రైతుని భూమిని వేరుచేసే హక్కు ఎవరికీ లేదు.
అలా వేరుచేసిన సర్వారాయుడిన్ని ఎదిరించి, మీ భూములు ఎవరు కాదంటారో నేను
చూస్తాను, పదండి అని బయలుదేరాడు రాము.

పల్లవి రాము : ఎవడిదిరా ఈ భూమి
ఎవ్వడురా భూస్వామి
దున్నేవాడిదే భూమి
పండించేవాడే ఆసామి

చరణం 1 రాము : కార్మికులే సమ్మెచేస్తే మిల్లులు గిల్లులు బిందు
శాంతి : డ్రైవర్లే సమ్మెచేస్తే రైళ్ళు, బస్సులు బిందు
మరి రైతులందరూ సమ్మె చేస్తే....
గుప్పెడు మెతుకులు బిందూ ఆ గుప్పెడు మెతుకులు
దొరకనినాడు గొప్పోళ్ళ దొక్కలు తదిగిజతోం ||ఎవడిదిరా||

చరణం 2 రాము : పచ్చని పైరులు తెగగొరికే చీడపురుగులుంటాయి
శాంతి : తిండిగింజలను పొట్టపెట్టుకొను పందికొక్కులు వుంటాయి
ఆ చీడపురుగులను దులిపేసి
ఆ పందికొక్కులను తరిమేసి
నలుగు రొకటిగా నిలవాలి మన రైతుల పరువులు నిలపాలి

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి
పాడినది : యస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం,
పి. సుశీల & కోరన్.

సాంకేతికవర్గం

కథ	: వి. మహేష్
సంగీతం	: యన్. రాజేశ్వరరావు
డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఫోటోగ్రఫీ	: యమ్. కన్నప్ప
పాటలు	: ఆశ్రేయ, సి. నారాయణరెడ్డి, కొసరాజు, దాసరి నారాయణరావు.
కళ	: రాజేంద్రకుమార్, బి. ఎ.
కూర్పు	: కె. బాలు
నృత్యం	: రాజు - శేషు
స్టిల్స్	: చిట్టిబాబు
స్టంప్స్	: సాంబశివరావు
పబ్లిసిటీ	: స్టూడియో రూప్ కళా
ప్రెస్ పబ్లిసిటీ	: Veekay
ప్రెస్ రిలేషన్స్	: హరనాథ్ (శశి న్యూస్)
నేపథ్య గానం	: యన్. వి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం, వి. సుశీల
ఋరకథ	: వి. బెనర్జి (హైదరాబాదు)
కో-డైరెక్టరు	: కె. దుర్గానా గేశ్వరరావు
ఆసిస్టెంట్ డైరెక్టరు	: యన్. రాధాకృష్ణ, కోడి రామకృష్ణ, బి. కాం.
ప్రొడక్షన్ కంట్రోలర్	: యం. జనార్థనరావు
ప్రొడక్షన్ ఎగ్జిక్యూటివ్	: వి. మోహనరావు
ప్రొడక్షన్-ఇన్-చార్జ్	: డి. సుబ్రహ్మణ్యం
అసోసియేట్ ప్రొడ్యూసర్స్	: శ్రీకంఠి సుబ్బారావు, వి. పాండురంగరావు

నిర్మాతలు :

దుద్దు వెంకటేశ్వరరావు

వి. మహేష్

సమర్పణ :

రాజేంద్రకుమార్ B. A.

స్క్రీన్ ప్లే, మాటలు, దర్శకత్వం :

దాసరి నారాయణరావు

రాజేంద్రు కుమార్
సమర్పించు

ఆదిత్య బాబు

మమల అంతా బిక్కథు

దాసరి నారాయణ రావు

తండ్రి మంగ

నిర్మాతలు: డి. డి. సెంట్రల్ సినిమా, వి. మహేష్

ప్రేక్షిం